

**PERSEPSI UMAT ISLAM DI NEGERI KEDAH TERHADAP
KAEDAH PEMBAYARAN ZAKAT MELALUI
PERBANKAN INTERNET**

RIDZUAN BIN AHMAD

**SARJANA SAINS PENGURUSAN
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
DISEMBER 2013**

**PERSEPSI UMAT ISLAM DI NEGERI KEDAH TERHADAP
KAEDAH PEMBAYARAN ZAKAT MELALUI PERBANKAN
INTERNET**

OLEH:

RIDZUAN BIN AHMAD
(No. Matrik: 810001)

**Kertas Projek Ini Diserahkan Kepada
Othman Yeop Abdullah Graduate School Of Business,
Universiti Utara Malaysia, Untuk Memenuhi Keperluan Bagi
Ijazah Sarjana Sains Pengurusan**

PERAKUAN DISERTASI

Penyelidik mengaku bahawa semua kerja disertasi yang dinyatakan dalam disertasi ini adalah kerja Penyelidik sendiri (melainkan jika tidak diakui di dalam teks) dan bahawa tidak ada kerja disertasi sebelum ini telah dikemukakan untuk apa-apa program akademik Sarjana. Semua sumber maklumat yang dipetik telah diakui melalui rujukan.

Tarikh: _____

Tandatangan Pelajar: _____

KEBENARAN MERUJUK DISERTASI

Disertasi ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengijazahan Sarjana Sains (Pengurusan). Penyelidik bersetuju membenarkan pihak perpustakaan Universiti Utara Malaysia menjadikan disertasi ini sebagai bahan rujukan. Penyelidik juga bersetuju membenarkan sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada disertasi ini untuk tujuan akademik dengan mendapatkan kebenaran penyelia disertasi atau Dekan Othman Yeop Abdullah Graduate School Of Business. Sebarang bentuk salinan atau penggunaan sama ada secara keseluruhan atau mana-mana bahagian daripada disertasi ini bagi tujuan komersil tidak dibenarkan sama sekali tanpa kebenaran daripada penyelidik. Pernyataan rujukan kepada penyelidik dan Universiti Utara Malaysia perlu dinyatakan dalam penggunaan sebarang bentuk bahan-bahan yang terdapat di dalam disertasi ini.

Permohonan bagi mendapatkan kebenaran untuk membuat salinan atau menggunakan secara keseluruhan atau sebahagian disertasi ini boleh dibuat dengan menulis kepada:

DEKAN,
OTHMAN YEOP ABDULLAH GRADUATE SCHOOL OF BUSINESS,
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA,
06010 SINTOK,
KEDAH DARUL AMAN

PENGHARGAAN

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah Lagi Maha Penyayang. Selawat dan salam atas junjungan besar Rasulullah SAW. Alhamdulillah, syukur ke hadrat Ilahi yang telah mengurniakan rahmatNya sehingga dapat penyelidik menyempurnakan penulisan ilmiah ini dengan jayanya. Terlebih dahulu penyelidik ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada Penyelia penulisan ilmiah ini iaitu Yang Berbahagia Profesor Madya Dr. Azizi bin Abu Bakar kerana sentiasa bersedia memberikan bimbingan dan tunjuk ajar, teguran dan nasihat yang membina sepanjang penyelidik menyempurnakan tugas ini daripada awal sehinggalah penulisan ilmiah ini dapat disiapkan.

Ribuan terima kasih juga buat keluarga tercinta terutamanya isteri: Puan Suzana binti Sa'ad, yang banyak memberikan semangat, serta anak-anak: Nur Wardatul Husna, dan Muhammad Ihsan yang turut berkorban masa untuk memberi ruang kepada penyelidik melengkapkan tugas ini dengan sempurna. Tidak ketinggalan juga kepada ibu tercinta, rakan-rakan di UUM dan juga kepada orang perseorangan yang turut membantu secara langsung mahupun tidak langsung dalam menjayakan kajian dan penulisan ini.

Sekali lagi penyelidik memanjatkan doa kesyukuran ke hadrat Ilahi, agar segala usaha yang disumbangkan diberkati oleh Allah SWT di dunia dan akhirat. Diharapkan penulisan ilmiah ini dapat membantu umat Islam khususnya dalam aspek zakat.

Sekian, terima kasih.

ABSTRAK

Pembayaran zakat melalui perbankan internet telah dilaksanakan oleh Jabatan Zakat Negeri Kedah (JZNK) semenjak tahun 2005. Kaedah ini ternyata menjimatkan masa, kos dan tenaga pembayar zakat. Bayaran zakat boleh disempurnakan di mana sahaja, pada bila-bila masa. Namun, amalan tradisi yang sudah sebatu dalam masyarakat dimana pembayaran zakat dilaksanakan secara bersemuka bersama akad, maka kaedah perbankan internet kadang menimbulkan keraguan kepada masyarakat. Selain itu, turut wujud perbincangan mengenai isu keselamatan dan persepsi negatif terhadap transaksi ini. Walaupun sudah mencecah usia sepuluh tahun kaedah ini diperkenalkan, perkara yang sama masih bermain dalam fikiran masyarakat. Objektif kajian adalah untuk mengkaji persepsi masyarakat terhadap isu-isu yang dibangkitkan, melihat sejauh mana kefahaman dan penerimaan masyarakat terhadap isu tersebut, membuat analisa, serta mengemukakan cadangan serta penjelasan terhadap isu tersebut. Kaedah kuantitatif secara soal-selidik digunakan terhadap responden dan hasil kajian menunjukkan bahawa penerimaan dan kefahaman masyarakat terhadap kaedah ini masih berada di tahap yang rendah. Sehubungan itu, usaha-usaha perlu ditingkatkan oleh pihak yang berwajib khususnya institusi zakat dan institusi perbankan untuk lebih menggalakkan masyarakat menggunakan kemudahan ini.

ABSTRACT

Zakat payment through internet banking has been implemented by the Jabatan Zakat Negeri Kedah (JZNK) since 2005. This method turns out to save time, cost and effort of zakat payers. Payment of zakat can be executed anywhere, at anytime. However, traditional practices entrenched in the community where the payment of zakat performed in person with the 'akad', this internet banking methods sometimes cast doubt on society. In addition, there is also a debate about security issues and the negative perception of this transaction. Even after ten years of this method is introduced, the same issue still raised in the society. The objective of the study is to examine the public perception of the issues raised, their understanding and acceptance issues, analyze, and make recommendations as well as clarification on the issue. Quantitative methods in the questionnaire are used for the respondents and the results show that the acceptance and understanding of the method is still at a low level. Therefore, efforts should be enhanced by the relevant authorities, especially zakat institutions and banking institutions to encourage more people to use this facility.

ISI KANDUNGAN

Muka Surat

PERAKUAN DISERTASI	ii
KEBENARAN MERUJUK DISERTASI	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
ISI KANDUNGAN	vii
SENARAI RAJAH	x
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI SINGKATAN	xii

BAB PERTAMA : PENGENALAN

1.1	Pendahuluan	1
1.2	Latar Belakang Kajian	2
1.3	Penyataan Masalah	4
1.4	Persoalan Kajian	6
1.5	Objektif Kajian	
	1.5.1 Objektif Umum	6
	1.5.2 Objektif Khusus	7
1.6	Kepentingan Kajian	
	1.6.1 Teori	7
	1.6.2 Praktikal	8
	1.6.2.1 Jabatan Zakat Negeri Kedah	8
	1.6.2.2 Institusi Perbankan	8
	1.6.2.3 Masyarakat	9
1.7	Skop Kajian	9
1.8	Struktur Penyelidikan	10

BAB KEDUA : SOROTAN LITERASI

2.1	Pendahuluan	12
2.2	Konsep Zakat Dalam Islam	12
2.3	Hukum Zakat	13
2.4	Syarat Wajib Berzakat	14
	2.4.1 Islam	14
	2.4.2 Milik Sempurna	15
	2.4.3 Cukup Nisab	15
	2.4.4 Cukup Haul	16
	2.4.5 Niat Untuk Berniaga	16
2.5	Jenis-Jenis Zakat	16
2.6	Agihan Zakat	17

2.7	Rumusan	20
-----	---------	----

BAB KETIGA : LATAR BELAKANG INSTITUSI ZAKAT DALAM ISLAM DAN INSTITUSI ZAKAT NEGERI KEDAH

3.1	Pendahuluan	21
3.2	Zakat Zaman Rasulullah Dan Sahabat	21
3.3	Pentadbiran Zakat Negeri Kedah	23
3.3.1	Penubuhan	23
3.3.2	Objektif Jabatan Zakat Negeri Kedah	25
3.3.3	Kaedah Pembayaran Zakat (Kemudahan Pembayaran Zakat Yang Disediakan)	28
3.4	Rumusan	30

BAB KEEMPAT: PEMBAYARAN ZAKAT SECARA PERBANKAN INTERNET MENURUT PERSPEKTIF ISLAM

4.1	Pendahuluan	31
4.2	Perbankan Internet	31
4.3	Senarai Bank-Bank Yang Dilantik Sebagai Agen Transaksi Zakat	42
4.4	Persepsi Masyarakat Terhadap Perbankan Internet	42
4.5	Akad Dalam Muamalat	45
4.6	Pembayaran Zakat Secara Perbankan Internet Menurut Perspektif Islam	46
4.7	Rekabentuk Teori	51
4.8	Hipotesis Penyelidikan	51
4.9	Rumusan	53

BAB KELIMA : METODOLOGI KAJIAN

5.1	Pendahuluan	54
5.2	Reka Bentuk Kajian	
5.2.1	Jenis Pengkajian	54
5.2.2	Jenis Kajian	55
5.3	Kaedah Kajian	55
5.4	Pengumpulan Data	
5.4.1	Pendekatan Pengumpulan Data	56
5.4.2	Jenis-Jenis Data	56
5.5	Reka Bentuk Persampelan	57
5.5.1	Populasi	57

5.5.2	Prosedur Pemilihan Sampel	57
5.5.3	Saiz Sampel	58
5.6	Instrumen Kajian	58
5.7	Ujian Rintis (<i>Pilot Test</i>)	59
5.8	Jenis Analisis	60
5.8.1	Analisis Statistik	60
5.9	Peralatan Analisis	61
5.10	Rumusan	61

BAB KEENAM : DAPATAN DAN ANALISIS KAJIAN

6.1	Pendahuluan	63
6.2	Ringkasan Analisis Data	63
6.2.1	Profail Demografi	63
6.3	Analisa Deskriptif	71
6.4	Ujian Reliabiliti	71
6.5	Ujian Korelasi	73
6.5.1	Hipotesis Kajian	73
6.5.2	Pembolehubah Bersandar Mengenai Persepsi: Pengetahuan Responden	75
6.5.3	Pembolehubah Bersandar Mengenai Persepsi: Penggunaan Perkhidmatan	76
6.5.4	Pembolehubah Bersandar Mengenai Pengetahuan/ Penggunaan, Dan Pandangan Hukum	78

BAB KETUJUH : PERBINCANGAN DAN CADANGAN

7.1	Pendahuluan	79
7.2	Perbincangan	79
7.3	Kemudahan (Rukhsah) Dalam Muamalat	81
7.4	Cadangan	83
7.5	Sumbangan Kepada Masyarakat	84
7.6	Cadangan Penyelidikan Akan Datang	85
7.7	Rumusan	86

RUJUKAN	88
----------------	----

LAMPIRAN

SENARAI RAJAH

	Tajuk	Muka Surat
Rajah 3.1:	Carta Organisasi Jabatan Zakat Negeri Kedah Darul Aman	26
Rajah 4.1:	Kerangka Kerja Konseptual	51

SENARAI JADUAL

	Tajuk	Muka Surat
Jadual 3.1 :	Gelagat Pembayaran Tunai Melalui Kaunter	29
Jadual 4.1:	Jumlah Pendaftaran Penggunaan Perbankan Internet Dan Perbankan Telefon Mudah Alih	35
Jadual 4.2 :	Saluran Pembayaran: Jumlah Transaksi Dan Nilai	36
Jadual 4.3:	Kutipan Zakat Selama 6 Tahun Melalui Kaedah Perbankan Internet	39
Jadual 4.4:	Perbankan Internet Mengurangkan Kos Transaksi	41
Jadual 5.1:	Reliability Statistics	59
Jadual 6.1 :	Jantina	63
Jadual 6.2 :	Umur	64
Jadual 6.3 :	Pendidikan	64
Jadual 6.4 :	Pekerjaan	65
Jadual 6.5 :	Pendapatan	65
Jadual 6.6 :	Kemudahan Internet	66
Jadual 6.7 :	Kekerapan	66
Jadual 6.8 :	Pengetahuan	67
Jadual 6.9 :	Pernah Menggunakan	67
Jadual 6.10 :	Jika Ya (Pernah Membayar Zakat Melalui Perbankan Internet)	68
Jadual 6.11 :	Jika Tidak Pernah	69
Jadual 6.12 :	Pandangan Hukum	70
Jadual 6.13 :	Sebab Tidak Sah	70
Jadual 6.14 :	Descriptive Statistics	71
Jadual 6.15 :	Reliability Statistics	72
Jadual 6.16 :	Reliability Statistics	72
Jadual 6.17 :	Reliability Statistics	72
Jadual 6.18 :	Reliability Statistics	73
Jadual 6.19 :	Correlations	75
Jadual 6.20 :	Correlations	78

SENARAI SINGKATAN

BNM	Bank Negara Malaysia
Ibn.	Ibnu
JZNK	Jabatan Zakat Negeri Kedah
KDYMM	Kebawah Duli Yang Maha Mulia
r.a	Radhiallahu'anhu
SAW	Sallallaahu 'Alaihi Wasallam
SWT	Subhaanahu Wa Ta'ala

BAB PERTAMA

Pengenalan

1.1 Pendahuluan

Kemajuan pengurusan zakat semakin meningkat sama ada dalam aspek kutipan mahupun agihan zakat. Masyarakat dilihat semakin sedar kewajipan menunaikan ibadah zakat ini terutamanya produk-produk zakat yang baharu seperti zakat pendapatan, saham dan seumpamanya. Masyarakat juga semakin hari dilihat semakin beralih daripada membayar sendiri terus kepada *asnaf*, kepada melunaskan zakat mereka kepada pihak JZNK. Dana yang terkumpul dan semakin meningkat saban tahun ini membolehkan pelbagai perancangan untuk memajukan umat Islam dalam lingkungan *asnaf* yang lapan direncanakan.

Rukun Islam yang ketiga ini adalah wadah ekonomi umat Islam sejak zaman Rasulullah SAW lagi. Kecemerlangan institusi zakat pada zaman Khalifah Umar Ibn. Abdul Aziz adalah menjadi model utama institusi zakat pada hari ini. Begitu juga ketegasan Khalifah Abu Bakr al-Siddiq dalam memerangi mereka yang enggan membayar zakat. Sejarah ini adalah intipati perjuangan semua institusi zakat.

Pengurusan zakat sejak zaman Rasulullah SAW hingga kini mengalami pelbagai bentuk perubahan. Pelbagai ijtihad baharu dikeluarkan hasil kajian oleh sarjana fiqh untuk memastikan pelaksanaan zakat itu sesuai sepanjang zaman. Bagi harta yang dikenakan zakat, kita dapat lihat pada hari ini, pelbagai jenis harta kekayaan baharu

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN:

- Al-Quran Tafsir al-Rahman. (2007), Kuala Lumpur: Jabatan Kemajuan Islam Malaysia.
- Abdul Muhaimin Mahmood. (2011), *Konsep Akad dan Jenisnya dalam Muamalat Islam*, <http://www.islam.gov.my/muamalat/artikel/konsep-akad-dan-jenisnya-dalam-muamalat-islam/>, dicapai pada 10 Oktober 2013.
- Abu Hassan Alshari Yahaya. (2012), *Speech by Assistant Governor at the Launch of e-Banking Fraud Awareness Campaign*, Bank Negara Malaysia. http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=en_speech&pg=en_speech_all&ac=459, dicapai pada 13 April 2013.
- Ahasanul Haque1., Arun Kumar Tarofder., Sabbir Rahman., & Md Abdur Raquib. (2009), Electronic Transaction of Internet Banking and its Perception of Malaysian Online Customers, *African Journal of Business Management* Vol.3 (6), pp. 248-259.
- Ahmad Maslan. (2013), *Ucapan dalam Persidangan dan Pameran Banktech Asia 2013*, Kuala Lumpur, http://www.bharian.com.my/bharian/articles/Perbankan_internet_mudahalihbakalmeningkat_AhmadMaslan/Article/index_html, dicapai pada 3 Oktober 2013.
- Akram Jalal., Jassim Marzooq., & Hassan A. Nabi. (2011), Evaluating the Impacts of Online Banking Factors on Motivating the Process of E-Banking, *Journal of Management and Sustainability*, Vol. 1, No. 1.
- Akta Kontrak 1950. (2006), Akta 136, Kuala Lumpur: Percetakan Nasional Malaysia Berhad.
- Amir Akmar. (2009), *Payment Systems in Malaysia: Recent Developments and Issues*. ADBI Working Paper 151. Tokyo: Asian Development Bank Institute.
- Asia Pacific Network Information Centre. (2004), *The Internet in Malaysia*, https://www.apnic.net/__data/assets/pdf_file/0020/27920/apster9-200402.pdf, dicapai pada 1 Oktober 2013.

- Azlin Alisa Ahmad., Muhd Adib Samsuddin., & Mustafa 'Afifi Ab. Halim. (2008), *Perniagaan Internet: Antara Masalah dan Mafsadah*. Kertas Kerja Dibentangkan di Seminar Keusahawanan Islam II Peringkat Kebangsaan 2008, Kuala Lumpur.
- Bank Negara Malaysia. (2012), *Financial Stability and Payment Systems Report 2012*, <http://www.bnm.gov.my/files/publication/fsps/en/2012/cp05.pdf>, dicapai pada 10 April 2013.
- Bank Negara Malaysia. (2012), *List of Regulatees: List of Banks Offering Internet and Mobile Banking Services*, http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=ps&pg=ps_regulatees, dicapai pada 15 April 2013.
- Bank Negara Malaysia. (2012), *Internet Banking and Mobile Banking Subscribers*, http://www.bnm.gov.my/payment/statistics/pdf/04_internet_banking.pdf, dicapai pada 15 April 2013.
- Cyber Security Malaysia. (2012), *Cyber Security Scenario In Malaysia Mid Year Review*, http://www.cybersecurity.my/data/content_files/44/1015.pdf, dicapai pada 2 April 2013.
- D. Harrison, M., Vivek, C., & Charles, K. (2002), The Impact of Initial Consumer Trust on Intentions to Transact with a Web Site: A Trust Building Model, *Journal of Strategic Information Systems 11*, 297–323.
- Enakmen Zakat Tahun 1374 (1955), Alor Setar: Percetakan Nasional Bhd.
- Faisal Mustafa, Ketua Bahagian Sumber Manusia JZNK, Temu Bual pada 13 Oktober 2013.
- Fatemeh Meskaran., & Zuraini Ismail. (2012), Customers' Trust in E-Commerce: in Collective Culture Setting, *Advanced Informatics School UTM*, 182-186.
- Ghazali Yaacob, Setiausaha Jawatankuasa Zakat Negeri Kedah, Temu Bual pada 28 November 2013.

- Hamed Armesh., Habibollah Salarzahi., Noor Mohammad Yaghoobi., Alireza Heydari., & Davoud Nikbin. (2012), The Effects of Security and Privacy Information on Trust & Trustworthiness and Loyalty in Online Marketing in Malaysia, *International Journal of Marketing Studies, Canadian Center of Science and Education*, Vol. 2, No. 2, 223-234.
- <http://islamtoday.net>. (2012), إجراء العقود بآلات صال الحديد ثة, <http://islamtoday.net/bohooth/artshow-32-4720.htm>, dicapai pada 10 Oktober 2013.
- Jabatan Mufti Negeri Selangor. (2002), *Fatwa Tentang Pembayaran Zakat Melalui Perkhidmatan Maybank2u*, <http://www.muftiselangor.gov.my/ms/fatwa-tahunan/pewartaan/2000-2004/137-fatwa-tentang-pembayaran-zakat-melalui-perkhidmatan-maybank-2u>, dicapai pada 8 Disember 2013.
- Jabatan Zakat Negeri Kedah. (2013), *Sistem Maklumat Zakat*, www.zakatkedah.com/smz, dicapai pada 6 Februari 2013.
- John P., & Jackie L. (2001), Drivers and Impediments to E-Commerce in Malaysia, *Malaysian Journal of Library & Information Science*, Vol.6, no.2, December 2001: 1-19.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970), Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurements*, 30, 607-610.
- Lee, H.Y., Ahn, H., & Han, I. (2006), Analysis of Trust in the E-Commerce Adoption, *Proceedings of the 39th Hawaii International Conference on System Sciences*, Korea Advanced Institute of Science and Technology, 2006 IEEE.
- Lu H., & Yongsheng J. (2009), A Review of Technology Acceptance Model in the E-commerce Environment, *International Conference on Management of e-Commerce and e-Government*, School of Economics and Management, Beijing University, 2009 IEEE.
- Mahmood Zuhdi Abdul Majid. (2003), *Pengurusan Zakat*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohamed Izam Mohamed Yusof. (2013), *Zakat Management in Malaysia: Challenges & Prospects*, Kertas Kerja Dibentangkan di National Business Zakat Symposium, Kuala Lumpur.

- Mohd Saiyidi Mokhtar Mat Roni. (2007), *Fostering Trust in an Online Zakat Payment*, Kertas Kerja Dibentangkan di Konferensi Zakat Asia Tenggara, Padang, Indonesia.
- Muhammad Ismail al-Bukhari. (1986), *Shahih al-Bukhari*, Riyadh: Bait al-Afkar al-Dauliah.
- Muhammad Rizal Razman. (2001), Transaksi Jual Beli Melalui Internet dari Perspektif Islam: Implikasi Terhadap Pendidikan Ummah. *Jurnal Pendidikan*. Jil. 9, Bil. 4., pp. 41-50.
- Mujaini Tarimin. (1999), *Zakat Pendapatan: Hukum dan Persoalan*, Kuala Lumpur: Khaisha Services.
- Muslim al-Hajjaj. (1998), *Shahih Muslim*, Riyadh: Bait al-Afkar al-Dauliah.
- Mustafa Al-Khin., Mustafa al-Bugha., & Ali al-Sharbaji. (1992), *Al-Fiqh al-Manhaji*, Damshiq: Dar al-Qalam, jld 2.
- Nasrul Hisyam Nor Muhamad. (2008), Aplikasi Sains dan Teknologi dalam Transaksi Muamalah Islam: Rujukan Kepada Rukun-Rukun Akad Mengikut Perspektif Undang-Undang Kontrak Islam, *Jurnal Teknologi*, 49(E) Dis. 2008: 81–91.
- Noor R. Ab Hamid. (2008), Consumers' Behaviour Towards Internet Technology and Internet Marketing Tools, *International Journal Of Communications*, Issue 3, Volume 2.
- Nor Adila Mohd Noor., & Nor Azlina Mohd Noor. (2008), *Kontrak E-Dagang: Perbandingan Aqad (Kontrak) Dalam Muamalah Islam*, http://www.internationalconference.com.my/proceeding/ice2008_proceeding/PAPER_027_KontrakEDagang.pdf, dicapai pada 2 Oktober 2013.
- Perlembagaan Persekutuan. (2008), Kuala Lumpur: International Law Book Services.
- Ramayah, T., & Muhamad Jantan. (2004), Technology Acceptance: an Individual Perspective. Current and Future Research in Malaysia. *Review of Business Research*, IABE, 2 (1), 103-111.

- Rohaya Shaari., & Hafizi Muhamad Ali. (2005), Internet Banking: from the Perspective of Malaysian Bankers, *International Journal of Management Studies, Universiti Utara Malaysia*, 12 (2),115-124.
- Al-Sayyid Saabiq. (1984), *Fiqh al-Sunnah*, Kaherah: Dar al-Misr li at-Taba'ah, jld 1.
- Sejarah Jabatan Zakat Negeri Kedah. (1992), Alor Setar: Jabatan Zakat Negeri Kedah.
- Sekaran, U. (2003), *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*, 4th Edition, New York: John Wiley & Sons.
- Siti Mashitoh Mahamood. (2007), *Sistem Perundangan Zakat di Malaysia: Antara Realiti dan Harapan*, Kertas Kerja Dibentangkan di Persidangan Zakat & Cukai Peringkat Kebangsaan 2007, Kuala Lumpur.
- Sonny Zulhuda. (2012), E-Payment Gateway Service in Malaysia and the Analysis of its Legal Framework, *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 6(11): 233-238.
- Stijn, C., Glaessner, T. & Klinebiel, D. (2000), Electronic Finance: Reshaping the Financial Landscape Around the World, *World Bank: Financial Sector Discussion Paper No. 4*.
- Suganthi, Balachander & Balachandran. (2001), *Internet Banking Patronage: An Empirical Investigation of Malaysia*. *Journal of Internet Banking and Commerce*, 6(1), <http://www.arraydev.com/commerce/jibc/0301-01.htm>, dicapai pada 10 April 2013.
- Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia. (2011), *Household Use Of The Internet Survey*, <http://www.skmm.gov.my/Resources/Statistics/Household-Internet-Usage-Survey/Household-Use-of-the-Internet-Survey-2011.aspx>, dicapai pada 2 April 2013.
- Wahbah al-Zuhaily. (2002), *Fiqh & Perundangan Islam*, (Md. Akhir Yaacob, Terj.), Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, jld.4.
- Yusuf al-Qardhawi. (1988), *Hukum Zakat* (Salman Harun., Didin Hafidudin., & Hasanuddin, Terj.), Jakarta: Pustaka Litera Antarnusa.

Yusuf al-Qardhawi. (2009), *Insititusi Zakat: Peranan dan Tanggungjawab* (Arsil Ibrahim, Terj.), Shah Alam: Majlis Agama Islam Selangor.

Zeti Akhtar Aziz. (2000), *Speech at the Launch of Maybank's Internet Banking Service, Nikko Hotel, Kuala Lumpur*, www.bnm.gov.my/index.php?ch=en_speech&pg=en_speech_all&ac=36&lang=en, dicapai pada 15 April 2013.